РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., второк 16-го падолиста 1915. Ч. 135. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, November 16, 1915. N. 135.

НЕДАЛЕКИЙ КОНЕЦЬ СЕРБІЇ.

Серби стратили дотепер 100.000 в полонених і 500 гармат.

500.000 військових і цивільних людий з Австрії і Німеччини на Сибіри.

25 міліонів збігців в Росії.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

БЛИЗКИЙ КОНЕЦЬ СЕРБІЇ.

БЕРЛІН, 13. падолиста. — Конець Сербії є вже недалений. Розбитє сербської армії можна уважати за довершене. Послідні вісти, які наспіли з поля війни на Балкані, приносять точні описи великого наступу на Сербію.

Серби стратили дотепер 100.000 в полонених.

Від часу, коли союзні війска під командою Макензена розпочали головний наступ в Сербії, німецькі, австрійські і болгарські війска полонили протягом шість тижнів 54.000 Сербів. В тімсамім часі стратили Серби понад 10.000 в убитих. Коли дочислити до повисших страт 40.000 Сербів, полонених на початку війни, то загальні страти Сербів в полонених виносять під ту хвилю около 100.000 т. є. майже одна трета часть цілої сербської армії. В тім числі сербських страт не є ще узгляднене число ранених.

Союзні війска здобули 478 сербських гармат.

Дотепер союзні війска здобули 478 сербських гармат. Коли зважить ся се, що ціла сербська артилерія числила з початком війни всего 514 гармат, то можна приняти, що Серби стратили майже всю свою артилерію. Між здобутими гарматами находить ся велике число французьких кріпосних гармат, англійських корабельних і турецьких з німецької фабрики Крупа, які Серби здобули від Турків в часі першої балканської війни. Крім тих гармат находить ся також около 200 французьких нових полевих гармат.

Також і проча воєнна добича є незвичайно велика. Союзні війска здобули іменно десятки тисячів крісів, велике число машинових крісів, гармат до киданя мін, рефлекторів, зелізничих машин, кільна тисячів зелізничих возів і величезні запаси амуніції, живности і одіжи.

Король Петро мало не попав ся у неволю.

По здобутю Нішу сербський король Петро лише з великою бідою уйшов перед взятєм його до неволі враз з цілим генеральним штабом і наслідником престола. В часі утечі короля з Нішу перед Болгарами його самохід застряг в болоті і король був приневолений відбувати дальшу утечу на сільськім возі. За ним утікали на звичайних возах наслідник престола і члени генерального штабу.

Розпучлива боротьба Сербів.

Сербські жовніри бють ся з незрівнаною хоробростию і витривалостию, хоч без найменьшої надії на побіду. Всі вони є вже сьвідомі сего, що війна принесе їм страшне і неминуче пораженє. Серби ведуть розпучливу боротьбу: вони вже стратили зовсім всяку надію на поміч Англії і Франції. Завід, якого зазнали Серби зі сторони своїх союзників, викликав між населенем невдоволенє, а декуди і бунти против власного правительства.

Деморалїзація серед сербського війска.

Деморалїзація в сербській армії зростає з кождим днем. Сербські полки, які походять з територій, занятих після балканської війни, а яких населенє складає ся переважно з Болгарів і Македонців, переходять масово на другу сторону і просять о дозвіл бити ся проти Сербів, яких вони уважають своїми найбільшими ворогами.

З оповіданя полонених Сербів виходить однак, що і в сербських полках мали місце бунти. Були случаї, що сербські жовніри вистріляли своїх офіцирів. Безвихідне положенє Сербів дало почин, що вони допускають ся ріжних страшних варварств. Сербські жовніри в часі відвороту убивали полонених Болгарів, не маючи спромоги забрати їх зі собою.

„Батальон смерти".

До чого довела велика розпука Сербів, вказують на те італійські телеграми. Сербське населенє утворило так званий „батальон смерти", до якого зголосило ся 390 сербських жінок. Товчком до утвореня сего відділу було ширенє ложних вістий про надужитя і варварства, яких мали допускати ся союзні німецькі війска на сербськім населеню. Се дало причину, що сотки сербських жінок і дівчат вхопили за оружє і присягли радше згинути ніж живими дістати ся до неволі.

Длячого Серби ще дотепер ставлять опір?

Причиною, що Серби помимо величезних страт в людях і воєнних матеріялах ставлять ще дальше завзятий опір, є природні перепони: багна, гори і пора року. Зразу союзні війска не могли скоро поступати наперед з причини великих болот і лихих доріг, які після осінних дощів були майже до неперебутя. В міру посуненя війск в глиб краю станули знова на перешкоді дикі гори і майже цілковитий брак доріг. Наступ був полученний з незвичайними трудностями. В богато случаях треба було уживати до тягненя гармат волів, причім нераз до тягненя одної гармати ішло і 12 волів.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ 1.700 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 11 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 12. падолиста. — Урядовий звіт німецького генерального штабу звучить:

„Переслідуванє Сербів відбуває ся без перестанку дальше. Союзні війска перейшли пасмо гір на полудне від Кралєва і Трстеніка.

„На полудневий захід від Крушевача заняли союзні війска місцевість Купче, а дальше на схід місцевости Рібар і Рібарску Баню.

„Число Сербів, полонених в тих битвах, виносить 1.700, а число здобутих гармат 11".

НА ПОЛУДНЕ ВІД КРУШЕВАЧА ПОЛОНИЛИ СОЮЗНІ ВІЙСКА 1.100 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 13. падолиста. — Головна німецька кватира подає отсі вісти:

„Армія ген. Ґальвіца, помимо великих трудностий задля снігу і морозу, заняла всі переходи в горах Ястребач на полудне від Крушевача і посуває ся стало дальше наперед. Притім полонили союзні війска 1.100 Сербів".

СЕРБИ СТРАТИЛИ НА ПІВНОЧИ ЗНОВА 1.773 В ПОЛОНЕНИХ І 2 ГАРМАТИ.

БЕРЛІН, 14. падолиста. — Урядовий звіт звучить:

„Союзні війска посувають ся на цілій лінії дальше наперед. Неприятель утікає в напрямі місцевостий Брус і Плєка. В тих битвах стратили Серби 13 офіцирів і 1.760 жовнірів в полонених та дві гармати".

БОЛГАРИ ПОЛОНИЛИ 800 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 12 ГАРМАТ.

СОФІЯ, 12. падолиста. — Головний болгарський штаб подає отсі вісти:

„Болгарські війска під командою Бояджева, які на цілій лінії перейшли ріку Мораву, переслідують останки розбитої сербської армії.

„В здобутих містах воєнна добича з кождим днем зростає. Здовж зелізничого шляху в долині ріки Морави здобули наші війска 4 тяжкі гармати, 8 полевих скорострільних гармат враз з амуніцією, значне число машинових крісів і 9 рефлєкторів (які служать до осьвічуваня поля битви в ночи). Число полонених Сербів перейшло 800.

„На полудне від Боловача попало ся в наші руки 19 зелізничих машин і 400 зелізничих возів, між тими 50 возів наладованих воєнними матеріялами".

ВІДВОРОТ СЕРБСЬКОЇ АРМІЇ ВІДТЯТИЙ.

МЕДІОЛЯН (Італія), 12. падолиста. — Послідні телеграми доносять, що німецькі і болгарські війска між Нішом а Кралєвом відтяли відворот головній сербській армії. Від пятьох днів нема від головної сербської армії жадних відомостий.

НОВІ ДОМАГАНЯ АНГЛІЇ, ФРАНЦІЇ І РОСІЇ ВІД ГРЕЦІЇ.

ЛОНДОН, 13. падолиста. — Анґлійський, французький і російський посол були на послуханю у грецького президента кабінету і поставили жаданє, щоби Греція на случай неудачі анґлійсько-французьких війск в Македонії і їх відвороту через границю Греції, не розоружувала і не задержувала тих війск. Притім застерегли вони се право і для сербських війск. Грецька відповідь є незвісна.

НОВА ОДНОМІЛЇОНОВА ТУРЕЦЬКА АРМІЯ.

БЕРЛІН, 13. падолиста. — Небаром візьме участь у воєнних операціях нова одноміліонова армія турецька, зложена з найдобірнійших рекрутів, які вже перейшли військове образованє. Задля браку оружя і амуніції вони не могли взяти вчаснійше участи у війні. В міру привозу оружя з Німеччини отся нова армія буде зоружена і удасть ся на поле битви.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР В ДОРОЗІ ДО ЦАРГОРОДА.

АМСТЕРДАМ, 13. падолиста. — З Німеччини доносять, що німецький цісар переїхав через Орсову до Болгарії, де в Софії зложить візиту болгарському королеви. Відтак має цісар відвідати головну кватиру Макензена в Сербії. Опісля удасть ся до Царгорода в гостину до султана.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА ВОЛИНИ ВІЙСКА ЛІНЗІНҐЕНА ПЕРЕЛОМИЛИ РОСІЙСЬКУ ЛІНІЮ, БЕРУЧИ 1.500 МОСКАЛІВ В ПОЛОН.

БЕРЛІН, 14. падолиста. — Головна німецька кватира доносить:

„На північний захід від Чарторийска союзні війска переломили оборонну лінію Москалів. Москалі стратили 1.500 в самих полонених і 4 машинові кріси.

„Напади Москалів на захід від Рафалівки були безуспішні. З виїмком битви коло Сапанова, де уживано ручних ґранатів, на прочій боєвій лінії мала місце лише акція при помочи артилерії".

ҐЕН. ІВАНОВ ДОНОСИТЬ ПРО 130.000 ПОЛОНЕНИХ.

ПЕТРОГРАД, 13. падолиста.. — З головної кватири ґен. Іванова надійшли вісти, що російські війска на Волини і в Галичині полонили протягом послідних шість тижнів 130.000 Австрійців і Німців.

Москалі рахують до полонених не лише жовнірів, але жінки і діти, яких насильно прогнали зі східних повітів Галичини. Коли би ґен. Іванов полонив був дійсно 130.000 австрійських і німецьких жовнірів, то російська армія не стояла би від двох місяців на Волини і в Галичині на тімсамім місци.

ОКОЛО 500.000 ВІЙСКОВИХ І ЦИВІЛЬНИХ НІМЦІВ І АВСТРІЙЦІВ НА СИБІРИ.

ВЛАДИВОСТОК, 14. падолиста. — Поверх 500.000 військових полонених і інтернованих цивільних людий з Австрії і Німеччини вивезено на Сибір. Майже всі вони уміщені в місцевостях, які положені здовж сибірської зелізниці між границею европейської Росії а Байкальським озером.

Американський ґенеральний консулят у Владивостоці взяв на себе обовязок провірити стан в таборах, в яких находять ся полонені й інтерновані Австрійці та Німці. В тій цїли вислав він спеціяльних відпоручників в подорож по Сибіри. Під доглядом американського ґенерального консуляту зорганізовано в тій цїли також комітет для несеня помочи полоненим і інтернованим. Велике число інтернованих цивільних осіб походить з Прус, східної Галичини і Польщі.

25 МІЛЇОНІВ ЗБІГЦІВ В РОСІЇ.

НЮ ЙОРК, 14. пад...ста. — Др. Павло Сінкгем, який стоїть на чолї відділу американського Червоного Хреста в Росії, подає на підставі звітів, подаваних в російських часописях, число збігців на 25 міліонів людий. Вони походять з Галичини, Польщі і зі самої Росії. Велике число збігців походить з околиць, які ще далеко віддалені від боєвої лінії; до таких належать збігці з Києва (який є віддалений 150 миль від боєвої лінії); ціле цивільне населенє мусіло опустити се місто. Причиною утечі людий з околиць, навіть подальших від боєвої лінії, є головно розсїванє вістий про страшні жорстокости і варварства на терені війни.

Деякі околиці, головно в полудневій Росії, є переповнені збігцями, які своїми оповіданями ширять дальше страх перед війною. В тих місцевостях ціни поживи доходять до неймовірної висоти. Паперові рублї в порівнаню зі срібними мають лише половину вартости в ужитю.

НА МОРИ:

УРЯДОВИЙ АВСТРІЙСЬКИЙ ЗВІТ В СПРАВІ ЗАТОПЛЕНЯ „АНКОНИ".

ВІДЕНЬ, 14. падолиста. — Австро-угорське міністерство війни оголосило отсей урядовий звіт:

„Італійський корабель „Анкона" держав ся тих приказів, які одержали всі італійські кораблї ще на початку війни, а іменно вони мали, о скільки на се позволяли обставини, утікати перед підводними лодками або на них наїхати та затопити.

„Наша підводна лодка переслідувала утікаючу „Анкону" і стріляла на ню. Однак „Анкона" задержала ся доперва тоді, коли кілька разів була поцілена. 45 мінут часу полишено залозі і пасажирам до опущеня корабля.

„Помимо так довгого часу лише часть лодок спущено на воду. Їх заняли переважно люди, які творили залогу і відплили скоро від корабля. Велика часть лодок лишила ся на кораблї.

„По упливі 50 мінут лодка була приневолена затопити корабель з огляду на се, що зближав ся скоро инший корабель. Лодка пустила торпеду в корабель, який затонув доперва по 45 мінутах.

„Коли богато людий стратило житє, то винна є сему залога; корабель вже по першім остерігаючім стрілї повинен був станути а не утікати. І се була причина, чому підводна лодка дальше острілювала корабель.

„Велика вина спадає на залогу також і через те, що вона замісць ратувати пасажирів думала лиш про власний ратунок.

„Зовсім неправдивою видумкою є твердженє, неначеб підводна лодка стріляла на лодки в тім часї, коли вони повні людий пливали по водї".

Загальне число осіб, які стратили житє при затопленю „Анкони", виносить около 200, між тими 9 американських горожан італійського походження.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

БЮРО ДЕЛЕҐАЦІЇ ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ З ВІДНЯ.

ЗВІТ ЗІ СКЛАДОК НА ЖЕРТВИ ВІЙНИ.

—o—

На руки голови центрального Запомогового Комітету у Відни п. Юліяна Романчука наспіли до дня 7-ого жовтня 1915. року слідуючі жертви з Америки на ратунок потерпівших у війні:

З „Фонду визволеня України" через Український Народний Союз і з инших дрібнійших складок, висиланих приватними людьми, наспіло 44.000 корон. З Бразилії прислав о. Шкірпан дві збірки, разом на 1000 корон.

З Філядельфії прийшло збірок на руки п. Романчука на загальну суму 46.000 корон. Є се одна частина збірки в сумі 12.000 долярів, висланих до міністерства заграничних справ для „потерпівших Русинів цілої монархії". З тої суми (з 12.000 долярів) призначило міністерство заграничних справ одну трету часть (4.000 дол.) для міністерства внутрішних справ на Угорщині, а дві третини (8.000 долярів) призначило для австрійських Русинів. З тої суми (з 8.000 дол.) віддало міністерство Українському Запомоговому Комітетови 6.667 долярів, а до віденського загального Комітету віддало 1.333 долярів.

З Фондом „Кріщен Геральд" справа мається так: Перша посилка виносила 10.000 долярів, а друга 2.500 долярів (разом 80.050 корон). Для сеї справи зорганізував п. Романчук окремий Комітет, зложений в части з членів „Запомогового Комітету для українських збігців", а в части з инших ще людий (проф. Залозецького, генерала Павлюха, проф. Горбачевського, мітрата о. д-ра Жука). Сей Комітет є ділкний від липня і роздав доси сто кількадесять запомог вдовам і сиротам по полеглих у війні, між ними кільком Полякам та Жидам. „Кріщен Геральд" за намовою пані Сембріч-Коханської висловив бажане, щоби на членів Комітету запросити також Поляків і Жидів, а то презеса польської „Ради Народової" посла д-ра Яворського і посла д-ра Колішера. Др. Яворський відписав дуже чемно, що він занятий вже в инших Комітетах з подібними призначенями і не може належати до сього Комітету, а др. Колішер нічого не відписав і тому Комітет „Кріщен Геральда" складає ся зі самих Українців. Комітет ще не вичерпав цілої суми і роздає запомоги дальше.

З инших жертв заповіла „Згода Братцв" з Олифанту висилку 2.000 корон до Українського Запомогового Комітету, але сі гроші ще не наспіли до дня 7. жовтня.

Подаючи отсе до відома української суспільности, прошу і на дальше о поміч для Українців в ріднім краю.

Джерзі Сіті, Н. Дж., дня 15. падолиста 1915.

Др. С. Демидчук.

—

ЗАМІТКА ВІД РЕДАКЦІЇ.

—o—

Для поясненя подаємо, що Українська Народна Рада в Америці вислала з Фонду визволеня України по нинішний день до Українського Запомогового Комітету **7.650 долярів (около 50 тисяч корон).** Остання посилка в сумі 10.000 корон не була ще зачислена у звіті п. Ю. Романчука з уваги, що лист до п. Демидчука був висланий перед одержанєм тої суми.

Крім того вислано з Фонду визволеня України на поміч для Українців в Сибірі 575 долярів (1.500 рублів).

„МИ І ВОНИ".

До чого не доходить вже провокація зі сторони часописи „Америки". Вона не може дихнути, щоби не зачепити народних робітників і не оплюгавити таку сьвяту народну справу, як Український Сойм. Ось як пише „Америка" про Сойм в 257 числі, з дня 9. падолиста с. р., в статї „Ми і вони":

А тепер, руський Іване, возьми олівець в руку і перейди з нами малий рахунковий примір. Ти-ж прецінь переїхав і море і гори, і дав своїм розумом добив ся за океан, отже хотяй трохи думати знаєш. На одним боці картки напиши: »Вони«, себто тим разом нехай се будуть Поляки, а на другій половині напиши »Ми«. Воно буде виглядати так:

Поляки:

»Другий Сойм Польської Ради народової ухвалив цілий ряд резолюцій, полягаючих на вираженю співчутя для народу польського, любови і підлеглости для папи і єпископів, просьбі о поспішенє для Польщі з помочею через складанє жертв і вираженю льояльности супроти уряду Злучених Держав. (Глядц число 545 »Америка Ехо«, часописи виступаючої ворожо проти католицької церкви).

Ми:

Велику трагікомедію за керманицю нашого народа, яку охрещено: »Нюйорський сойм«, відчинив предсідатель місто словом Божим, нападом і лайкою на нашу церковну власть, а пяні фірмани з броварень з шумними титулами »послів« ревіли: »Проч з попами! Ганьба їм« (Зрештою, се не перший такий випадок. Се у нас »засада«).

Про Поляків:

Про польський сойм писали обширно всі анґлійські часописи і німецькі і кождого дня подавали точні звіти з ходу нарад.

Про нас:

Про »нюйорський сойм« написала одна з найбільших нюйорських часописий »Sun«, таки зараз в суботу, що се є зїзд анархістів, звернений проти Австрії.

Моральні наслідки поступованя Поляків:

Італійська часпись »Osservatore Romano« подала розпорядженє, що папа зарядив, аби по всіх католицьких костелах цілого сьвіта молено ся на дни 21-го падолиста за Поляків і збирано на їх поратунок жертви.

Значить польська льояльність супроти римської столиці зістала дуже щедро винагороджена, а отсе зарядженє папи означає першорядну моральну побіду в справі польської независимости, з якою всі двори і всі держави мусять числити ся.

Моральні наслідки поступованя нашого:

0

Матеріяльні користи поступованя Поляків:

Папа жертвував польському ратунковому комітетови в Швайцарії раз 5.000 корон, а тепер опять 25.000 корон і приказав на дни 21-го падолиста збирати жертви по цілім сьвіті по католицьких церквах.

Матеріяльні користи нашого поступованя:

12.500 дол. даних »Свободі« нюйорськими презбітеріянами для Поляків, Жидів, циганів, Німців, Вірмен і Русинів в Галичині. До роздачі сеї »суми« треба було завязувати окремий комітет. І більш нічого.

Зіставленє: Поляки мають:

Німецький амбасадор в Вашінґтоні, граф Беристорф, поміж иншими услівями, на яких Німеччина згодила б ся заключити мир, на дни 4-го с. м. подав »Задержанє Польщі, яка має стати автономною державою злученою з Німеччиною і Австрією цловим договором«.

Отсю згоду Німеччини на самостійність Польщі треба приписати головно становиску, яке в тій справі заняла апостольська столиця; а апостольська столиця взяла в оборону Поляків тільки через те, що Поляки завсігди відносили ся до своєї церковної власти, чи то безпосередної чи дальшої з найбільшою льояльностю і пошаною. Значить, Поляки завдяки пошанованю своєї католицької церкви здобули собі офіціяльне признанє **независимої Польщі.**

Зіставленє: ми маємо:

»Поступові« органи як »Свобода«, »Народна Воля«, »Гайдамаки« і т. п., які уживають всіх своїх сил і засобів на нищенє нашої руської католицької церкви і на шкальованє її власти безпосередної і дальшої; маємо »делеґата«, який приїхав по се, щоб стати своїм авторітетом за параван для сеї роботи; двайцять православних Українців з Росії і двох відступників презбітеріян, для яких приятности кажуть нам встидати ся нашої прабатьківської віри наші »провідники« народу; а додавши се все разом, вийде, що ми маємо: **одну велику нулю.**

Висновок:

— Бачиш народе, кудою Тебе повели Твої »гетьмани« від бар, та які суть користи з їх проводу?

Вони своїм поступованєм загирили найбільшу хвилину, яка може повернути ся доперва знова за кількасот літ.

Вони ради своєї особистої амбіції болотом, яким привикли бабрати ся, затопили волю і свободу всего народа. Бо передовсім на нас, як таких, що з цілого 30 мілїонового народа мають відчинені уста і вільні руки, дивить ся весь сьвіт і після поступків судить весь народ. І осудив його.

Ось до того довели Тебе, Руський Іване, Твої »пани ясновельможні«, Твої »провідники« годовані Твоїм хлібом, що уважають першим кроком і першим степенем до культури виріканє ся своєї віри і свойого Бога.

Наслідки страшні своєю ясностю.

Невже-ж Ти і дальше мовчати меш?

Ні!..

Проч з тими, яких робота стала сто разів гіршою, як робота москвофілів і явних запроданців народу!

Ратуймо, що ще дасть ся виратувати!

І ось що ми бачимо: велика народна маніфестація, на яку з'їхали ся представники українських товариств з цілої Америки, се в очах „Америки" „трагікомедія". Вибрані делегати — се „пяні фірмани з броварень", народні робітники — се „гетьмани від бар", а цілий український нарід — се „руський Іван". Цілком такćамо писали й говорили про нас польські бутні шляхтичі в Галичині і таксамо писали шляхотські польські часописи. Невже ся шляхетчина перенесла ся сюди за океан? Здає ся, що так, бо „бос" „Америки" є шляхтичем, тож йому здає ся, що він має сьвятий обовязок свого стану, називати український нарід „руським Іваном", „фірманами" і т. д.

Мала польська шляхта в Галичині свою ґазетку у Львові, видавану українською мовою. Назвали її „Руський Селянин". Тисячами розкидувано сю ґазетку поміж наш нарід. І зачали люди читати, а там: найпоганійші лайки на український нарід, на його змаганя до волі, на його робітників, які ціле своє житє посьвячували для народної справи. І переконав ся наш нарід, що се не „руський" але „Хрунський Селянин". І ся ґазета відразу стратила свій вплив. „Америка" робить трохи инакше. Вона не називає себе „Руським Селянином", але за те вона каже, що вона християнська ґазета. І так вона пише по християнськи, як та шляхотська ґазета „по руськи"; ніби згадує імя Христа, але на те, щоби висьміяти всі християнські засади.

Бо після християнської релігії „Америка" повинна писати правду. А тут бачимо, що не від нині „Америка" пише неправду. І от в тій статі „Ми і вони" вона пише, що при отвореню Сойму предсідатель напав на нашу церковну власть, а посли, се були пяні фірмани, які ревіли „Проч з попами!" А прецінь предсідатель не нападав на нїяку власть, анї посли не були пяними фірманами, анї не ревіли, а слова „проч з попами" нїхто не чув.

Дальше пише „Америка", що нюйорська ґазета „Ді Сон", написала, що Український Сойм, се був з'їзд анархістів, звернений проти Австрії, а тимчасом ся часопись написала цілком противно: іменно написала вона, що Сойм приняв резолюцію, що Українці надіють ся свободи від Австрії.

Дальше не по християнськи пише „Америка", що Український Сойм не дістав від папи гроший, не дістав від Німеччини і Австрії запевненя на самостійність України і т. д. Се не по християнськи тому, бо Сойм не може бути чудотворним. Америка допускає ся богохульства, коли хоче, щоби Сойм зробив чудо і за одну ніч зробив те, що може зробити лише Всемогучий Бог.

Не є по християнськи називати людий пяними фірманами, гетьманами від бар, і писати, що вони ревіли, бо се великий гріх. А як би ми хотіли все написати, як то „Америка" поступає підло, нечесно, віроломно, то на се треба би богато місця. Але вже з тих примірів бачимо, що Америка не є християнською ґазетою, бо пише не по християнськи і не є українською, бо пише проти українського руху. А коли так, то „Америки" треба стеречи ся як фальшивих пророків, про котрих Сьвяте Письмо пише, що є се хитрі вовки в овечій шкірі. А таких ґазет треба так стеречи ся, як наш нарід стеріг ся в старім краю „Руського Селянина", бо се була хрунівська шляхотська ґазета.

СЬВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ В НЮ ЙОРКУ.

—o—

Субота, 30. жовтня, година 6.30 вечером. Довкола Купер Юніон Гол тисячі публики уставлені в лінію. Нетерпеливо очікують отвореня брами концертової галї. Година 6.45, простора галя наповняє ся по береги. Море голов. Оживлені розмови на тему відбутої української маніфестації. Сьвяточний настрій. На салї видко Українців, Поляків, Німців, Москалів і представників инших народностий. Саля сьвяточно пристроєна. Над естрадою в горі пишає ся від рана велика напись: „Витайте посли й учасники першого Українського Сойму на землї Вашінґтона". Під написею по середині великий портрет Шевченка, прикрашений синьо-жовтими лентами і цьвітами. По обох боках портрети Вашінґтона і Лінкольна. На самій естраді пульпіт, а перед ним великий портрет гетьмана Івана Мазепи, в котрого честь має відбути ся концерт. Портрет замаєний цьвітами. Низше під портретом, на бічних дошках естради велика напись: „І мене в сімї великій, в сімї вольній новій, не забудьте помянути не злим, тихим словом". Приготованєм написий, украшенєм галї і виготовленєм таблиць до походу заняв ся безкорисно **п. Микола Хоміцький,** якому справді за сю працю належить ся повне признанє.

Година 7.15. На сцену виходить **Український Хор,** під проводом свого улюбленого, працьовитого дірігента, **п. Мирона Гундича.** Всї члени хору в прегарних народних строях; особливо жіночі строї пригадують нам рідний край. Бурею оплесків витає зібраний нарід своїх любимців. Йде на початок гимн американських Українців: „Далека Ти, а близка нам, кохана Вітчино! Як сонце з неба своїм ланам, Ти сьвітиш нам в одно..." Величні звуки пісні підносять ще більше настрій публики, а ледви прогомоніли її послідні слова, починає свою промову про Мазепу і значінє його бунту **др. Семен Демидчук.** Слова золотоустого бесідника електризують маси. „Успіхи народних подвигів залежать від народної сили, і тому витворюймо ту силу, а тоді будемо готові на всі можливости. Тоді й прийде сама собою воля України" — були кінцеві слова, які нарід глубоко затямив собі.

Хор Української Бесіди, під проводом **п. Мирона Корикори,** відспівав удачно Шевченка-Воробкевича „Думи мої", почім **п. Е. Корнатова** відспівала своїм мельодійним сопрановим голосом „Як би менї, мамо, намисто" Шевченка-Лисенка. Звісна нюйорській публиці співачка зробила дуже гарне вражінє, а коли предсїдатель Української Бесїди, п. Володимир Кнїгиницький вручував їй китицю живих рож, оплески не умовкали. Сейчас опісля під артистичною дірігентурою п. Корикори пійшла „Вязанка народних пісень", головно виїмки з опери „Запорожець за Дунаєм", а то: „Нам сегодня сповістили", „Молитва", „Там за тихим за Дунаєм" — опісля народні пісні: „Ох, ох, та не люби двох!", „А звідси гора", „Дівча в сїнях стояло" а також виїмок з Гамалії: „Ой нема, нема". Сопранові соля в тих піснях співала п. Корнатова, а тенорові п. Лаврицко.

„Крівава луна" і „Ой вербо, вербо" — співані Українським Хором, як також „Вулицю", совісно приготовані заздалегідь, вдоволили і найвибагливійших. За те дві нові, дотепер ще в Ню Йорку несьпівані пісні, а то: Лисенка „Пливе човен" і Шторха „Глубоким сном" були правдивою утїхою для публики. „Пливе човен" — як і всї твори Лисенка — се чиста народна українська музика, а „Глубоким сном" се чудова німецька серенада, відспівана мішаним хором у формі „мурмурандо", а властива пісня, се було наначуд гарне сопранове сольо **п. Юлії Корецької.**

Дует **п. М. Зазуляка і п. Корецької** „Де ти бродиш" випав вповні артистично, почім серед оплесків п. Корецькій вручено китицю гарних рож.

П. М. Зазуляк, елєв-музичної школи в „Метрополітан Опера Гавз" прикував публику своїм барітоновим сольом „Гетьмани, гетьмани". Його сильний голос і артистичне виконанє пісні знайшли повне признанє у всіх. Ми можемо бути горді на нашого молодого земляка. Кромі згаданого соля й дуету, відспівав п. Зазуляк ще соля в піснях „Ой вербо, вербо" і в „Завіщаню".

Надпрограмово гарно відспівав тенорове сольо бувший артист українського львівського театру **п. М. Шустакевич** з Ґренд Рапідс, Міш. Він співав Січинського „Із сліз моїх".

Як вже згадувано в „Свободі", короною цілого концерту були сопранові соля панї докторової **Гриневецької** з Шікаґо. Про її чудовий голос тоді розписувати ся: бо на се треба фахового критика. Що публика вміла оцінити її артизм, пізнати з сього, що по першій пісни „Минули літа молодії" оплески не вмовкали так довго, аж п. Гриневецька рішила ся відспівати ще другу пісню: „Ой під гаєм зелененьким", а опісля ще третю „Взяв би я бандуру", почім очарована публика ще два рази викликувала п. Гриневецьку на сцену.

Концерт закінчив Український Хор відспіванєм „Завіщаня" Шевченка-Вербицького, по чім пійшли гимни „Ще не вмерла" і „Май контри".

Загалом се був перворядний концерт. Заслуга в його підготованю припадає тут в першій мірі „Українському Хорови" під проводом п. М. Гундича. Члени Українського Хору вложили незвичайно богато працї, коли зважить ся, що рівночасно вони приготовляли ся до вистави штуки „Ой не ходи, Грицю". Тому останних два тижні мусїли вони являти ся майже щодня на пробах. В артистичнім виконаню самої програми взяв участь також хор „Української Бесїди", який вповні дострої ся до „Українського Хору". Що солістки і солісти причинили ся до заокругленя цілости концерту, се є зовсім очевидне. Жаль лише, що не вся публика, яка бажала потїшити ся рідною піснею, не могла дістати ся до величезної галї. Около 2000 осіб мусїло відійти, бо не стало місця.

ФОНД ОБОРОНИ МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО.

269. Тейлор, Па. На руки Н. Сенюка і Н. Ільчука зложило Тов. ім. Залізняка, 4. від. У. П. Р. О. в Америці, і його члени отсї жертви: Тов. ім. Залізняка $10.00; К. Сенюк $2.50; П. Сенюк $2.00; Н. Казимірик, А. Цибринський, Д. Кухарський і В. Чумак по $1.00; П. Ільчук, Т. Кіндзерський, Л. Головчак, І. Ільчук, Гр. Андріїв, Є. Витрваль, І. Семчишин, Н. Процінїв, Гр. Іванкевич, С. Лесюк, Хрустявка і А. Алєксандер по 50 цнт.; А. Вродин 30 цнт.; Житинський, Чайковський, Гр. Лукіян, Жук, Т. Сверида, І. Ярема, Ол. Наконечний, Ол. Трнайнитий, А. Шупер і Гр. Самодаля по 25 цнт.; І. Романів 20 ц. — Разом $28.05

270. Нюарк, Н. Дж. Касієр центрального комітету Нюарку, І. Тарновський, надіслав отсї жертви: решту квоти, яка находила ся в касї центрального комітету $13.90 і жертви, зібрані між членами соціялістичної партиї стараннями Баґрія і Вітенка, в сумі $10.10.

На сю послідну збірку зложили ся отсї жертви: С. Боднар $2.00; І. Худяк, Скалецький, А. Ковальчук, Г. Долинник по $1.00; Ів. Славска, Ан. Мустеник, В. Бойко і Михаліва Бойко по 50 цнт.; І. Заяць, М. Хміль, В. Ворпщук, Мик. Заболотний, Кася Стоцька, Юрій Кібало, Пав. Репета і Теодор Мечник по 25 цнт., Ку Кутний 10 цт. Разом $10.10. — Обі суми разом $24.00

271. Лїтсдейл, Па. На руки Михайла Курила зложили жертви отсї добродії: Михайло Вілик, Михайло Іваник, Михайло Курило, Василь Комісар, Михайло Федусько і Іван Кріль по $1.00; Андрій Припак, Николай Гомзяк, Василь Корч, Теодор Голубець, Михайло Тир, Николай Мельник, Макарій Саляндяк, Стефан Кріль, Михайло Матіяш, Іван Федусько, Іван Герега, Андрій Махник і Теодор Пушак по 50 цнт.; Стефан Сивий 30 цнт.; Андрій Белей, Іван Махневич, Михайло Радомський, Василь Лях, Катерина Тимчак, Василь Волошин, Іван Цап, Іван Плесканка, Николай Ярош, Стефан Ярош, Андрій Ярош, Михайло Подоляк, Николай Рудницький, Дмитро Герега, Пелагія Пердільницька, Іван Мельник, Василь Федусько, Михайло Сивий, Михайло Войткович, Онуфрій Масляк, Теодор Федусько, Дмитро Шимоняк, Палиц Сивий, Теодор Фічімак і Петро Денис по 25 цнт.; Теодор Ковальчук і Іван Пердільницький по 10 цнт. Разом $19.30. Пересилка 10 цнт. Остає $19.20

272. Перт Амбой, Н. Дж. На руки Григорія Демковича зложили на весілю у Петра Сіткевича жертви отсї гості: Петро Сіткевич і Стах Гаврилко по 50 цнт.; Катерина Сьвіш, Кароліна Сьвіш, Іван Маслій, Василь Сіткевич, Василь Луців, Дорко Паснак, Івана Яцків, Василь Череватий, Дмитро Дячишин, Стах Максимович, Стефан Кордик, Стефан Ясинишин, Гринько Іващишин, Іван Лопушанський, Іван Данцьків, Іван Савка, Василь Проць, Григорій Демкович, Николай Ваверчак, Теодор Гаврих, Стефан Куцій, Анна Захарків і Анна Ліур по 25 цнт.; решту дрібними датками. Разом $7.30. — На хрестинах у Івана Раба зложили гості отсї жертви: Марія Балич 50 цнт.; Іван Ворона, Михайло Кузь і Іван Даньків по 30 цнт.; Іван Раб, Федь Стек, Василь Дзюбак, Михайло Даньків, Петро Клим і Паранька Романів по 25 цнт.; Каська Коритко 10 цнт. Разом $3.00 — Обі збірки разом $10.30

273. Колвер, Па. На забаві зложили товариші 125 відділу Р. Н. Союза на разив Николи Тракала отсї жертви: Николай Тракало, Федір Вількевич, Стефан Чупа, Стефан Титус, Василь Климко, Іван Конок, Андрій Сприба, Василь Стефанюк, Андрій Буржимвський, Михайло Пагулич, Гриць Колик, Іван Паславський, Прокіп Семків і Іван Михайленко по 50 цнт.; Федір Іванчик, Стефан Гранечко, Андрій Клупа, Федір Федаш, Михайло Червеняк і Іван Боднар по 25 цнт. — Разом $8.50

274. Рочестер, Н. Й. На іменинах Д. Татиги і Д. Братуся зложили гості на разив Н. Братуся отсї жертви: Мих. Галамага $1.00; Д. Татига, Д. Братусь, С. Димкар і І. Чапранський по 50 цнт.; К. Чапранський, І. Скорохода, К. Гнатів, А. Бойко, Й. Братусь, Н. Скорохода і М. Дуда по 25 цнт. — Разом $4.75

Збіркою заняли ся І. Скорохода, Д. Братусь і К. Чапранський.

275. Бабилон, Н. Й. Василь Довгань, Теодор Гейниш, Семен Горячий і Марія Чупрун зложили на руки Василя Довганя по $1.00. — Разом $4.00

276. Тейлор, Па. На руки Івана Гурадя зложили жертви отсї добродії: Стефан Олійник $2.00; Михайло Олійник і Михайло Кривень по $1.00. — Разом $4.00

277. Міннеаполіс, Мінн. На весілю у Івана Грипая зложили гості на руки Якова Грубрина $2.30

278. Пеорія, Ілл. Атанас Куш і Лука Лайончковський жертвували по $1.00. — Разом $2.00

279. Стейплтон, Н. Й. На руки Мих. Костя зложив Михайло Яросевич, член 29 від. У. П. Р. О. в Америці $2.00

280. Бутлер, Па. С. Вульчин жертвував $1.00

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $110.05

Оголошено в ч. 134 „Свободи" $4.069.05

ЗАГАЛЬНА СУМА $4.179.10

Доповнене: На збірку з Клївленд, О., оголошену в ч. 199, зложили жертви отсї члени тов. „Подільська Січ", від. 104 Р. Н. Союза: С. Палечка, С. Кузік, А. Матвіїв, Г. Пастушенко, Р. Модний, М. Крашар, О. Обаль, І. Самотіс, М. Ваврика, Г. Павлишин, І. Буткевич, П. Кузік, Д. Заяць і І. Павлишин по $1.00; П. Кобасюк, П. Небиш, А. Попіль, Ф. Кокоруза, В. Бочар, А. Гевусь, П. Цурон, С. Осадчук, М. Осадчук, М. Будик, Г. Коваль, А. Бриаїцька, М. Іщук, В. Кобасюк, С. Антонюк, П. Гапій, П. Блашко, А. Ручинський, Л. Щуран, П. Попович і М. Фаюрник по 50 цнт.; М. Чечота 45 цнт.; А. Гапій, В. Бриаїцький, А. Мисліцька, М. Мисліцька, М. Гатковський, К. Флейтута, Ф. Голяс, М. Голяс, Я. Адамович і І. Чопрун по 25 цнт.; М. Бриаїцький і Н. Ручинський по 15 цнт.; С. Чичота і М. Трусь по 10 цнт.

Збиранєм жертв займали ся Микита Ваврика і Іван Павлишин. Збірку доручив делегат на сойм С. Палечка.

Спростоване: В збірці, оголошеній під ч. 194, зайшла помилка щодо імени жертводавця: замісць Ам. Заревай має бути Артемій Марко Дарвай.

При пересилці жертв на Фонд оборони Мирослава Січинського пересилають жертводавці також желаня для п. М. Січинського. З уваги, що ті желаня забрали би дуже богато місця та утруднювали би наглядний перегляд виказу жертв, ми їх на сім місци не подаємо, а передаємо до рук п. Січинському. За сї желаня Комітет оборони складає щиру подяку.

Всі жертви на повисшу ціль просимо посилати на адресу касієра Комітету оборони М. Січинського:

ANDREW SAWKA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕЛЕҐАТІВ ПРЕЗИДІЇ ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ З МІНІСТРОМ ПРЕЗИДЕНТОМ ГР. ШТІРКОМ.

Відень, 3. жовтня 1915.

На основі ухвали З. У. Р. відбули в дни 28. вересня 1915 делеґати її віцепрезидент пос. **Василько** і пос. **др. Олесницький** (президент др. К. Левицький був тоді у Львові) двогодинну конференцію з міністром президентом ґр. Штірком.

Делеґати піднесли передівсім некучі справи щодо **господарської відбудови краю,** в яких на кождім кроці проявляє ся недостаточність акції, викликуючи зі всіх повітів схід. части Галичини численні домаганя людности, а передівсім людности рільничої. В многих сторонах роботи осінні не переведено з при-

чини браку насіня і худоби, в многих людність конечно потребує підмоги.

Відбудова осель і будинків, яка на разі має бути лише провізоричною, в многих сторонах ще не зачата, хоч зима за плечима.

Орґанізація акції відбудови не упорядкована і не усталена. Появляєть ся шкідливість акції правительства і автономічних властий, хоч ціла акція повинна спочивати від гори до долини в руках правительства, яке дає средства на неї і безперечно найбільшу дає ґарантію безсторонности в її переведеню. Українська людність навіть в чисто українських повітах не є достаточно в орґанізаціях повітових заступлена, на чім терпить інтереси людности рільничої.

Піднесено дальше домаганя супроти „Воєнного закладу збіжевого". В супереч ухвалі прибічної ради у Відни, щоби в Галичині утворено два заклади філіяльні, утворено доси один з осідком в Бялі. — помимо виразного припису реґуляміну, щоб при установленю комісіонерів угляднювати передівсім рільничі корпорації торговельні. Оферти „Крайового Союза спілок господарсько-торговельних" ніґде не зістали узглядненї і взагалі кандидатів української народности поминено; в многих повітах стали комісіонерами люди зовсім до сього неспособні.

Порушено справу **відбудови знищених будинків** з жаданєм, щоб кошти відбудови будинків селян, з яких знищенєм гине правильно весь добуток хліборобський, були покриті не дорогою воєнного відшкодованя, але дорогою безпроволочної підмоги державної, а також справу участи українських сил технічних, з яких лона вийшла українська комісія технічна, при відбудові господарств селянських у східній Галичині. Вкінци порушено справу виплати за воєнні чинитьби — а з'окрема жаданє, щоби знищенє осель і цілих громад австрійськими війсками з причин стратеґічних уважане було яко чинитьба, а не яко шкода воєнна і щоби длятого відшкодоване за ті знищеня було виплачуване вже тепер без вижиданя аж вийде закон про воєнні відшкодованя. —

Екц. міністер президент признав, **що акція доси ведеть ся недостаточно**, хоч держава гроша не жалїє. Причина сього не недостача гроша, а недостача матеріялів, а передівсім збіжа, худоби і коний та трудність їх дістати і доставити. — як також хиби в орґанїзації.

Правительство розуміє також змаганя українського народа до співучасти у господарській відбудові краю і зі свого боку є за сею участю. В орґанїзації сеї акції всяке роздвоєнє тепер є шкідливе і правительство стоїть на становиши, що акція має спочивати в його руках, вестись під його проводом при помочи орґанїзацій фахових і сил фахових.

Доси отворена в Галичині одна філія закладу збіжевого — говорив президент міністрів — бо у Львові нема взагалі ще цивільної адміністрації. „Союз спілок господарсько-торговельних" і його повітові орґанїзації повинні бути до комісіонерства допущені, бо ся орґанїзація має добру славу ще з літ попередних. На комісіонерів нарікаия є з цілої держави, однак зміни осіб не є неможливі ані навіть тяжкі, отже не одно ще дасть ся направити. Щодо питаня чинитьб і воєнних шкід правительство порішило вже яко засаду, що будинки і оселі і взагалі всї инші предмети знищені австрійськими війсками зі зглядів стратеґічних, мають підпадати під поняте чинитьб, а не шкід воєнних і винагороджуватись вже тепер без вижиданя закона о воєнних відшкодованях. Правительство в порозуміню з намісником Галичини ужиє всїх сил, щоб акцію відбудови прискорити і дати людности можність охорони перед зимою.

В дальшій розмові піднесли делеґати жалоби, які доходять з краю щодо трактованя **прав національно-політичних української людности.** В жалобах тих підносить ся, що власти державні в многих справах і случаях нарушують набуті вже і законами обезпечені, а перед війною і практикою усталені права язикові. Всякі, великі обовязки на людність вкладають оголошеня, не виходять в українськім язиці, нема українських друків, формулярів, написів, карт подорожних зелїничих, навіть податкових, — на українські поданя нема відповідий в українськім язиці.

Тут не розходить ся вже о нові права язикові, однак народ український мусить боронити ся проти відбираня йому прав вже набутих і виборених, а се є для української людности, яка понесла такі тяжкі жертви і так горячо бажала повороту австрійського панованя в краю, великим і тяжким ударом, великим заведенєм надії.

Репрезентанти народа не вміняють сього віншу намісникови, який заявив найлїпшу волю і певно хоче строго держати ся законів.

Міністер президент згодив ся вповні з засадою, що як з одної сторони час війни зовсім не надасть ся до розширюваня прав політичних, так з другої сторони не можуть в нім бути обмежувані права вже істнуючі та під тим зглядом і український народ не може терпіти упослїдженя.

Міністер президент вказав на се, що ся засада була висказана в комунїкатї, який був виданий з нагоди іменованя ґен. Колярда намісником. Се найшло відгомін також в промові інавґураційній намісника.

Надужитя можуть бути — се не дивниця, — говорив президент міністрів — бо серед часу війни богато всюди хаосу і заколоту, однак се певно не лежить в інтенціях ані центрального правительства, ані намісника і спільними їх силами будуть усунені. Занепокоєнє української людности зрозуміле, однак становище правительства причинить ся до його зменьшеня і усуненя.

Делеґати предложили міністрови президентови щодо кождої ними порушеної точки пропамятні письма, в яких зібрано всї факти, які лише були українській репрезентації політичній предложені.

(З львівського „Укр. Слова").

ДОПИСИ.

З ШІКАҐО, ІЛЛ.

Аматорський Кружок, який завязав ся у нутрі Українського Хору ім. М. Лисенка, дав протягом одного місяця дві дуже гарні вистави, а то: „Невольник-а" і „Кару Совісти". Обидві штуки могли вдоволити хоть як вибагливого видця. Ґра акторів була справді так майстерська, що не хотіло ся вірити, що се ґрають аматори робітники. Ґрали як справжні артисти. Коли додамо, що сценерія є справді прегарно змальована українським артистом п. М. Кравзом, тоді зрозуміє кождий, що вражінє в обох представленях осягнуло ся як найкрасше. І музика є своя, одна з найлїпших поміж аматорськими в Шікаґо. Тяжко сказати, кому належить ся першенство, бо всї виконують свої ролї славно. У хорі і в кружку дібрали ся такі люди, яких мало на американській Україні. Бо то звичайно більше амбіції як роботи та щирости. А сей наш гурт, що з'єднав ся коло нової величавої церкви св. Николи, то справді громада щирих, інтелїґентних одиниць, „в них же льсти ність". Роблять роботу не для слави, а з охоти послужити народному ділу.

Оттут подаю деякі імена аматорів, що найбільше потрудили ся до сього часу: Ізидор Костюк, Ант. Станґричук, Макар Васильців, Дм. Ґой, Грицько Криковяз, Франя Слободян, Анна Войцєхівна, Марія Орлянська, Емілія Тягнибокова, Іван Мотлюк, Мих. Томин, Вас. Шкраба, Ник. Волковецький, М. Полулїх, Ник. Тимуш, Іван Карпа, Мих. Натимка. Крім сих кількадесять других злучили ся разом на се, щоби не погасло своє житє на чужині.

Наша нова церков, безперечно найгарнійша в Злучених Державах, поставлена лицем до бульвару, стягає очи тисячів чужинців своєю красою. Збудована в чистім українськім стилю, вражає кождого своєю величавостю. Неодин чужинець і в церкву зайде. А тут наш славний хор співає. І се всьо розносить широко добру славу України. Проте кождому, що до того причиняєть ся, щира подяка і честь!

Н. С.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

Тенке, Угорщина, дня 20. вересня 1915.

Поважана Редакціє „Свободи"!

Сердечно Вас прошу, щобисьте сей лист післали до мого брата. Я вже один лист отримав через Ваші руки. Як буду жити, то на будуче не забуду Вам того. Здоровлю Вас. Нехай живе наша вільна Україна! Нехай гине московський дикий ворог! — Добру московську культуру показали нам московські батюшки...

Дорогий Брате! Завідомляю Тебе, що я здоров, якого здоровля і Тобі желаю. Любий та єдиний мій Брате! Ще отсих пару слів пишу до Тебе — може будуть і послїдні... Йду назад на поле битви вже другий раз. За першим разом нічого менї не стало ся, вернув здоровий, але сим разом не знаю, як верну. Я дуже радий, що наш віковічний ворог гине на наших очах і маю надію в побіду на будучність. Прийшов дикий ворог із сходу і хотів нас чисто знищити, але се не стало ся. Воно лучше для нас, бо розбудив наш народ зі сну і тепер найменьша дитина пізнала, що то таке Москаль. Ми не забудемо ніколи його варварського обходженя на нашій рідній земли! З охотою ідемо на него за наші кривди, що зруйнував нашу Галичину, забираючи нам найкрасших синів України, яких повивозив у Сибір. Він насилував також наші молоденькі дівчата і жінки, тож кривда кличе о пімсту, серце не всилї перенести того гнету і неволї, які він нам заподіяв. Маємо надію, що будемо і у Києві, у нашій українській столици. Не так то тепер служить ся при війску, як то я чував нераз у байках. Правду говорив менї нераз Задурович, але що робити? Любий Брате! Тих пару слів пишу до Тебе єще з чужини. За пару днів буду знов на нашій Україні, тільки не знаю, чи зможу власною рукою до Тебе написати, бо може дістану деревляний хрест або буду тяжко ранений. Я ніколи не трачу надії і надія на будуче покріплює нас. Перший український полк дістав велику похвалу. За нас тепер цілий сьвіт знає. Навіть російські Українці пробутили ся зі сну і пізнали, що находять ся під царським кнутом. Любий Брате! Як би Ти бачив, як наше військо виправляєть ся на поле битви! Всї в нових мундурах, найменьшу річ дістають нову, всї мають відзнаки українські і прикрашають себе українськими прапорами. Також дістаємо всїлякі українські пісні друковані, щоби співати до маршу. Не так воно тепер при війску, як то колись було... З дому я не мав жадної відомости ще від початку війни. Бувєм на поли битви, але не в наших сторонах. Сим разом кінчу писати, поздоровляю Тебе і Твоїх товаришів, до милого побаченя. — Твій брат Стефан Будзак.

Сей лист писаний до Николи Будзака в Канаді.

НОВИНКИ.

П. ДЖОРДЖ РАФАЛОВИЧ В АМЕРИЦІ.

В четвер, дня 11-ого с. м. приїхав з Лондону до Злучених Держав п. Джордж Рафалович. Цїлию його приїзду є помогти українській справі публїцистичними працями на американськім ґрунті.

—o—

П. ЮРІЙ ХИЛЯК ВИБРАНИЙ ШКІЛЬНИМ РАДНИМ.

Бажанєм Русинів в Олифанті було мати в раді шкільній свого представителя і бажанє се сповнилось, бо п. Юрій Хиляк зістав вибраний подавляючою більшостю голосів радним (скулдиректором) на слідуючих шість літ. Вибори відбулись дня 2. с. м.

Вибір сей є побідою Русинів Олифанту, як взагалї всїх Славян, та переконує, що коли би всї Славяни зеднались, то не були би так упослїдженими і з тою силою мусїли би числитись всї ті, котрі нинї для Славян не мають нічого більше, як лиш погорду. Нас знають чужі лише тоді, коли по наших хребтах потрібно їм видістатись на якийсь вигідний столець, або поміч наша для них є потрібна. Славяни повинні вже раз пізнати се, що як вони самі не подбають о себе і не постарають ся мати на всяких можливих публичних урядах своїх людий, то все будуть лише погноєм инших народів та тими, котрі вміють лиш платити і слухати, а ніколи розказувати.

—o—

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Др. Яків Нушевський, кандидат адвокатури, в 32. р. житя спочив на віки в рідній хаті в Малехові коло Львова. Покійний Товариш належав до сих, що заданєм свойого житя ставив тиху та невсипущу працю. Тип селянської дитини, що власними силами доходить до становища та бере рідню в опіку. Дуже любував ся в театральній штуці; зпід його пера нераз виходили вельми влучні вистави нашого народнього театру, навіяні незвичайною любовю до сцени. — Зійшов зі сьвіта на переломі, коли нам усміхаєть ся нове житє. А Він для нього трудив ся та його з тугою вижидав!

—o—

ПЕРШІ ЛАСТІВКИ НАШОЇ ВОЛІ.

Як звісно, Німці й Австрійці забрали вже всю Польщу і видали розпорядженя, в яких признаєть ся Полякам свободу мови, письма і т. д. Урядова мова є німецька, але зі сторонами можна послугуватись польською мовою, а таксамо й громади можуть у своїм урядованю послугуватись німецькою, або польською мовою. Тісамі права, якими надїлють ся польську мову, прислугують також і Українцям. З українськими сторонами мусть ся вживати української мови, а українські громади можуть шукати свого права в ц. і к. командах кождої хвилї в своїй рідній мові. Також признано уживанє письма кирилицею. Московську мову, яко урядову, скасовано.

—o—

ВАРЯТИ ПРИ РОБОТІ.

Львівські ґазети доносять, що радник краєвого виділу Галичини Генрик Савчинський у своїм звіті сказав, що підчас наїзду Москалїв на Галичину уживано божевільних з Кульпаркова до праць, як направлюванє доріг і т. д. Се роблено з браку робучих рук, а тепер вже їх непотрібно.

Непотрібно? А прецінь повтікали вшехпольські і кацапські редактори, а друкарні їх пусткою стоять. Прецінь вони могли би їх добре заступити, або най прищлють до Філядельфії для комплету.

—o—

МОБІЛЇЗАЦІЯ ЦИГАНІВ.

Царська армія втратила в своїх „освободительних боротьбах" не тільки майже що не всю амуніцію, але також і міліони темного жовнїра. Щоб хоч в части заповнити „діри" в російських війсках, оголосив цар мобілїзацію азійських кочовничих племен, що доси занимались головно плеканєм худоби, між ними і циганів. — До рабунку будуть мати салдати добру компанїю.

Протокол

з річного засїданя головного уряду Укр. Нар. Союза, відбувшого ся в днях 5—7. жовтня 1915 в місті Джерзи Сіти, Н. Дж. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд Стр.

—o—

(Дальше).

Звіт з урядованя гол. предсїдателя У. Н. Союза.

Я яко гол. предсїдатель провадив повний нагляд над орґанізацією і її маєтком. Полагоджував спори по відділах, одобряв і підписував всї урядові документи і порученя на всї виплати.

Два старі процеси зістали полагоджені. Процес спадкоємців бл. п. о. Н. Стефановича зістав полагоджений пітсбурським судом так, що У. Н. Союз вийшов чистим з сего процесу.

Процес Юлії Слабої проти У. Н. Союза в Ст. Луїс, Мо., зістав мирною дорогою полагоджений.

Під пору У. Н. Союз має чотири процеси: Анна Плута, жена бл. п. Тита Плути, члена бувшого 16-го відділу У. Н. Союза, заскаржила У. Н. Союз о $1.000 посмертного; ся справа лежить ще доси непокінчена у корті в Потсвіл, Па. Гол. уряд спротивив ся виплатити висше згадане посмертне з тої причини, що бл. п. Тит Плута не був правним членом У. Н. Союза в часї своєї смерти. Марія Джуґан, члениця бувшого 310-го відділу, заскаржила У. Н. Союз о $400 посмертного; ся справа лежить ще непокінчена у корті в Потсвіл, Па. Гол. уряд спротивив ся виплатити висше згадану суму з причини, що муж Марії Джуґан перевисшав 40 літ житя, коли вона приступила в члени У. Н. Союза. Жена бл. п. Алексія Горбаля заскаржила У. Н. Союз о $400 посмертного; ся справа лежить ще неполагоджена у корті в Ансонії, Конн. Гол. уряд спротивив ся виплатити висше згадану суму з причини, що статут забороняє виплату тоді, коли член відберe собі сам житє. Московський сьвященик в Пасейку, Н. Дж., виточив процес У. Н. Союзови за образу його чести в орґані Союза „Свободі", котра свого часу писала за побут Гецева в Пасейку, Н. Дж., і в Маганой Плейн, Па. Сей процес ще доси не покінчений.

У. Н. Союз виточив був також два процеси о відібранє відділових маєтків від виступивших урядників і членів з нашої орґанїзації для позіставших членів при У. Н. Союзі. Процес 136 відділу в Карнеґі, Па., перепроваджує корт у Пітсбурґу і він ще доси не полагоджений. Другий процес у відділі 30 в Бреслав, Па., зістав полагоджений у вілксберськім суді в користь позіставших членів; суд змусив відступників віддати весь маєток позіставшим членам.

Гол. предсїдатель засягав в двох справах опінії всїх членів гол. уряду через обіжник. Перший раз в справі настановленя відповідного чоловіка на уряд інспектора-орґанізатора У. Н. Союза. Ся справа була вже обговорена висше. Другою справою була статя в орґані „Провидїня" „Америці", поміщена у тій часописи дня 2. липня с. р. У тій статї були ріжні клевети на У. Н. Союз і його гол. урядників. Опінія членів гол. уряду була майже одноголосно за тим, що гол. екзекутивний комітет У. Н. Союза повинен боронити чести орґанізації і чести гол. уряду У. Н. Союза. По переглянeню опінії членів гол. уряду гол. екз. комітет заслав через свого адвоката орґанови „Провидїня" — „Америці" спростованє з домаганєм, щоби „Америка" се спростованє в як найкоротшім часї помістила, бо в противнім разї виточить ся процес „Америці" за обиду чести У. Н. Союза і його гол. урядників. Се спростованє „Америка" помістила і через те сю справу уважаєть ся за покінчену.

З народного фонду зістали ухвалені гол. екз. комітетом дві стипендійні підмоги: одна для п. Олександра Грановського в сумі $150 на покінченє університету, друга для Стефана Міщанського в сумі $200 на удосконаленє свого винаходу та на достанє на него патенту.

(Дальше буде).

З НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

—o—

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

231. Ґанчер Іван від жени Домініки — Глїбока (Бук.).
232. Крикливиць Тинця від брата Стефана — Лашківка (Буковина).
233. Чепига Никола від матери Параски — Снятин.
234. Винирчук Ґеорг від Андрія Джурана — з війска.
235. Кос Василь від жени Настуні — Ясенів — Перегінско.
236. Сеґедин Никола від Николи Сеґедина Ґеорґія — Волчинець (Бук.).
237. Джурковець Михайло від жени Анастазії — Іцкані (Буковина).
238. Натірняк Реорґій від жени Ілени — Іспас — Майдан (Бук.).
239. Курчаба Ігнатій від сина Степана з війска.
240. Квaснюк Марія від Івана Гарасимчука з війска.
241. Затильний Ясько і Мартин (з Білого Потока, п. Чортків) від брата Михайла з війска.
242. Медвідь Юстин від Сеня Клеменса з війска.
243. Бабюк Манолій з Дубовець (Бук.) від брата Адама з війска.
244. Шелевенда Ґеорґій с. Андрія (з Милятинець — Бук.) від матери.
245. Любянецький Іван (зі Сопронівки, п. Скалат) від брата Адама з війска.
246. Шевата Константин (з Гарасимова — Городенка) від монаха П. Шеваги.

—o—

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, користуючи ся найдогіднійшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реджістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відобрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листі в повисшім оголошеню „Свободи".

—o—

Всі чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

ШЛЮБНІ АФОРИЗМИ.

Оженитись, значить подвоїти свої обовязки — а свої права на половину зменьшити.

Через шлюб жінка стає вільною, а чоловік тратить свою волю.

Шлюб — як судовий процес; одна сторона завсігди невдоволена.

Ярмо шлюбу дуже тяжке, бо до нього аж двоє мусять запрягати ся, щоб його двигнути.

Коли-б були пробні шлюби, — то цілий сьвіт з'упинив би ся лише на пробі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

ВИКАЗ
УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—0—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (еґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пионіри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

—0—

(Дальше).

Листа утрат ч. 153
видана 31. марта 1915.

ПОЛОНЕНІ:

Біланюк Павло, 33 л.
Білинський Іван, 33 л.
Білинський Олекса, 33 л.
Бодляк Федор, 33 л.
Боднар Павло, 33 л.
Борис Юрко, 33 л.
Борис Яків Іван, 33 л.
Бощук Іван, 12 л. (в Росії)
Буць Петро, 33 л.
Бунт Антін, інф. (в Росії)
Бушко Йосиф, 33 л.
Бич Ілько, 33 л.
Васильків Пилип, 33 л.
Веретчин Василь, 33 л.
Вітковський Іван, 33 л.
Вітрук Антін, 33 л.
Вода Никола, 33 л.
Волчанський Йосиф, 33 л.
Володека Никола, інф. (в Росії)
Гаїв Теодор, 33 л.
Галів Яків, 33 л.
Галюк Іван, 33 л.
Галик Дмитро, 33 л.
Ганчар Стефан, 33 л.
Гавриляк Дмитро, 33 л.
Гаврищак Дмитро, 33 л.
Гетман Стефан, ран. (у шпитали в Росії)
Голод Михайло, 33 л.
Головатий Іван, 33 л.
Гоньский Панько, 33 з. о.
Грабович Іван, 33 л.
Грабович Михайло, 33 л.
Грушка Михайло, 33 л.
Гриценяк Іван, 33 л.
Гуляс Василь, інф. (в Росії)
Гусак Йосиф, 33 л.
Гусак Михайло, 33 л.
Гудзоватий Павло, 33 л.
Деленько Іван, 33 л.
Драчинський Олекса, 33 л.
Дробик Станислав, 33 л.
Дрокопишин Петро, 33 л.
Дуда Іван, 33 л.
Дикий Іван, 4 у. л., ран.
Дисар Іван, 33 л.
Ємець Василь, 33 л.
Єремиця Олекса, 12 л. (в Росії)
Жуйко Андрій, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Залобок Данило, 33 л.
Зеленко Йосиф, 33 л.
Зевковський Казимир (в Росії)
Зуль Теодор, 33 л.
Ільців Іван, 33 л.
Ільків Михайло, 12 л. (в Росії)
Іваницький Стефан, 33 л.
Каліцун Стефан, інф. (в Росії)
Калинович Никола, 33 л.
Камінський Іван, 33 л.
Капюґа Франко, 33 л.
Кащинець Іван, 33 л.
Кавецький, 33 л. (ур. 1892)
Клочаник Юрко, 33 л.
Кобрин Олекса, 33 л.
Копа Никола, 33 л.
Котут Франко, 33 л.
Комарницький Михайло, 33 л.
Кондур Стефан, 33 л.
Конець Дмитро, 33 л.
Кос Теодор, 33 л.
Кос Тимко, 33 л.
Костів Федор, 33 л.
Косючик Теодор, 12 л. (у шпитали в Росії)
Косолович Михайло, 33 л.
Котил Василь, 33 л.
Коваль Михайло (інф.), 33 л.
Козар Василь, 33 л.
Креховецький Макс. Букалко, 33 л.
Крецуль Юрко, 33 л.
Куцик Іван, 33 л.
Кулинич Панько, 33 л.
Курилів Іван, 33 л.
Квасневський Никола, 33 л.
Лясота Михайло, 33 л.
Лемішевський Никола, 33 л.
Лесів Никола, 33 л.
Леськів Олекса, 33 л.
Леськів Михайло, 33 л.
Лешко Юрко, 33 л.
Лев Теодор, 33 л.
Лісевич Павло, 33 л.
Лобуз Андрій, 33 л.
Лубик Михайло, 33 л.
Людкевич Василь, 33 л.
Лицин Михайло, 33 л.
Мацько Гнат, 33 л.
Мацук Іван, 33 л.
Макарський Ізидор, 33 л.
Маланій Олекса, 33 л.
Марків Василь, 33 л.
Марків Марко, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Маршвинський Григорій, інф. (в Росії)
Марійчин Іван, 33 л.
Марійчин Йосиф, 33 л.
Марійчин Теодор, 33 л.
Матковський Іван, 33 л.
Мельник Василь, 33 л.
Мельник Тимко, 33 л.
Мовецький Йосиф, інф., ран (в Росії)
Міхневський Юліян, фельдв. (в Росії)
Морис Іван, 33 л.
Мозоль Стефан, підоф. (в Росії)
Мудрий Йосиф, 33 л.
Мудрий Володислав, 33 л.
Мультачинський Кароль, 33 л.
Мидзяк Василь, 33 л.
Микитин Петро, 33 л. (ур. 1885)
Мишковський Омелян Северин, 33 з. о.
Нагляк Василь, 33 л.
Настасюк Григорій, 12 л. (в Росії)
Наум Михайло, 33 л.
Небельський Василь, 33 л.
Неслозовський Стефан, 33 л.
Оконович Олекса, інф. (в Росії)
Олех Іван, 31 л.
Пальчарський Франко, 33 л.
Паславський Василь, 33 л.
Паткевич Рудольф, 41 п. (в Росії)
Павлик Дмитбо (в Росії)
Петровський Йосиф, інф. (у шпитали в Росії)
Петруляк Михайло (в Росії)
Плекан Никола, 33 л.
Полюга Стефан, 33 л.
Помах Іван, 33 л.
Попик Олекса, 33 л.
Прокіп Лука, 33 л.
Пукач Василь, 33 л.
Пуковський Степан (в Росії)
Пилипчак Петро, ран. (в Росії)
Регусевич Іван, 33 л.
Родловський Василь, 33 л.
Романчукевич Франко, 33 л.
Романишин Іван, 33 л.
Рожнятовський Йосиф, 33 л.
Руснак Олекса, 12 л. (в Росії)
Саурак Іван, 33 л.
Семанів Петро, 33 л.
Семердак Войтко, 33 л.
Семків Григорій, 33 л.
Сендзель Олекса, 33 л.
Серпівка Стефан, 33 л.
Сікора Іван, 33 л.
Складій Василь, 33 л.
Скрибляк Іван, 33 л.
Соболь Юрко (в Росії)
Соболь Йосиф, 33 л., 12 комп.
Соколовський Вінцентій, 33 л.
Сорівка Стефан, 33 л.
Сотнар Кароль, ран. (в Росії)
Сова Лев, 33 л.
Старицький Михайло (в Росії)
Стефан Павло (в Росії)
Стефанишин Іван, 33 л.
Стула Михайло, 33 л.
Сидорів Сидор, інф. (в Росії)
Сидорій Петро, 33 л.
Табачук Михайло, 33 л.
Табачук Михайло, 33 л. (ур. 1885)
Тягур Теодор, 33 л.
Тютюник Іван, 33 л.
Ткачик Йосиф, 33 л.
Трінш Василь, 33 л.
Турко Михайло, 33 л.
Турок Юрко, 33 л.
Федькович Василь, 33 л.
Фулиц Василь, 33 л.
Хаман Михайло, 33 л.
Хомин Петро, 33 л.
Хощовський Вінцентій, 33 л.
Цьвіклик Лев, 31 л.
Циковський Войтко, 33 л.
Цимбала Василь, 33 л.
Чень Теодор, 33 л.
Черніньский Михайло, 33 л.
Червоняк Атанас, 33 л.
Черпецький Мирон, підоф. (в Р...)
Чопків Стефан, 33 л.
Шепарович Михайло, 33 л.
Штари Олекса, 33 л.
Шубин Юрко, 33 л.
Шубин Іван, 33 л.
Шигальський Йосиф Володи... (однор. добр.), 24 л. (в Росії)
Шило Іван, 33 л.
Шило Стефан, 33 л.
Шимський Онуфер, 33 л.
Шипкар Іван, 33 л.
Яцків Михайло, 33 л. (ур. 188...)
Ягусока Никола, 33 л.
Ярема Максим, 33 л.
Ященин Антін, 33 л.
Яворський Юліян, 33 л.
Явин Дмитро, 33 л.

Листа утрат ч. 154
видана 2. цьвітня 191...

УБИТІ:

Бабій Іван, 95 п. (28. XII ...
Баран Йосиф, 9 п. (1. III. 19...
Бігун Юрко, 95 п. (28. XII ...
Біловус Василь, 36 л. (27. II, 1915)
Вітошинський Йосиф (одно... 91 п. (23. II, 1915)
Григорчук Василь, 30 ст...
Грицина Василь, 4 у...
Журовський Михайло ... X, 1914)
Захаришин Стефан, 95 ... 1914)
Залевський Петро, 95 ... 1914)
Зінвроз Михайло, 95 ... 1914)
Букицяк Олекса, 9 п. (1. III ...
Мандич Аркадій, 30 п. (8. III ...
Мельник Василь, 9 п. (1. III ...
Навалковський Іван, 36 л. (28. 2. II, 1915)
Ничка Никола, 95 п. (28. XII ...
Олеськів Фердинан... 9 ... 1915)
Петричак Василь, 36 ... 8. II, 1945)
Словіковський Евстахій 9... II, 1915)
Свідерський Іван, 95 п. (28 ... 1914)
Тавпуш Михайло, інф. (помер... лоні в Росії)
Тарасик Антін, 9 п. (1. III. 19...
Токарчик Франко, 9 п. (27. II ...
Тремлюк Стефан, 95 п. (28 ... 1914)
Федичак Яцко, 9 п. (1. III. 19...
Цьомко Василь, 58 п. (17. II ...
Якубенко Йосиф, 36 л. (27 ... 1915)

РАНЕНІ:

Урбановський Юліян (кат. ... 9...
Андрусів Василь, 9 п.
Бандура Григорій, 95 п.
Бандик Матвій, 36 л.
Баник Іван, 36 л.
Баран Павло, 9 п.
Барановський Михайло, 95 п.
Біковський Гнат, 36 л.
Блискуп Никола, 9 п.
Боднар Прокіп (рез.), 95 п.
Боднаровський Адам, 95 п.
Болечка Стефан, 95 п.
Боровий Михайло, 95 п.
Бровчук Іван, 58 п.
Буленда Антін, 36 л.
Василишин Михайло, 9 п.
Великаголова Стефан, 36 ...
Вербний Василь, 95 п.
Вербовий Іван, 95 п.
Відняк Теодор, 9 п.
Вовчук Михайло, 95 п.
Возняк Іван, 36 л.
Гаврилюк Михайло, 95 п.
Головчак Онуфрій, 36 ...
Головчанський Петро, 9...
Городейчук Іван, 30 п.
Горовський Антін, 9 п.
Грошовий Никола, 95 п.
Гринчук Франко, 30 стр.
Гук Юліян, 32 з. о.
Гуменюк Іван, 30 стр.
Гуменюк Никола, 30 стр.
Гунців Демян, 9 п.
Гусак Михайло, 4 тир. ст...

(Дальше буде).